Ч. 259 (11.226). Львів субота 19. листопада 1927. Pocztowa opłata zapłacona ryczałtem. Рік XLV.

ДІЛО

виходить щоденно передполуднем

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло“, Львів. Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол. За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 20 ч. к., Румунії 150 леї, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Знаменні відвідини.

Львів, 18 листопада 1927.

В гості до столиці австрійської республики приїхали два найвизначніші державні мужі Німеччини: державний канцлер д-р Маркс і міністр закордонних справ д-р Штреземан. Одночасно з ними приїхала до Відня й десятичленна комісія німецького райхстагу, зложена з представників усіх політичних партій, щоб разом з такоюж комісією австрійської Національної Ради виробити для обох держав спільний карний кодекс.

Зрозуміла річ, що ці відвідини німецьких гостей звернули на себе загальну увагу політичного світа. Зокрема живо заінтересувалися ними держави великої і малої антанти, затревожені чимраз більше зростаючою агітацією за прилученням Австрії до Німеччини. Затревожені вони тимбільше, що широка акція в справі злуки ведеться не тільки в обох заінтересованих державах, але й у всіх близших і дальших їх сусідів, де вже богато передових діячів, політиків і дипльоматів висказується явно в тому напрямі, що Австрія скорше чи пізніше, в інтересі своїм власнім і в інтересі европейського мира, мусить приєднатися до великої Німеччини.

Не будемо спинятися ширше на віденських промовах чолових представників німецької республики і відповідях д-ра Зайпля. Всі енунціяції тих державних мужів призначені на те, щоби преса рознесла їх по світі, тому даремне шукати в них ясного поставлення справи злуки. Бо проти того задемонстрували негайно всі держави антанти, що накинули зломаній Австрії і Німеччині т. зв. мирові договори, в яких присудили першій з них бути самостійною державою і не думати ніколи про приєднання до матірнього пня.

Одначе життя є сильніше від усяких законів, від найтяжчих постанов ріжних договорів. Незломна воля населення Австрії, яке в тисячних вічах, зборах і при всяких інших нагодах висказалося за негайною злукою з Німеччиною, відбилася живим відгомоном у братній німецькій державі. Це змагання приняли за своє й відвічальні за дальшу долю німецького народу політики і хоч вони, зі зрозумілих причин, у своїх прилюдних енунціяціях є незвичайно обережні, то все таки й у їх поодиноких висловах можна додуматися думки про необхідну й неминучу злуку обох держав.

У своїх тостах заявив як д-р Маркс, так і д-р Зайпель, що оба уряди є рішені працювати спільно зі своїми сусідами над відбудовою Европи і занехати все, що моглоб бути перешкодою у цій відбудові. А вже таки оба вони підчеркували єдність великого німецького народу, єдність його культури і його змагань. Д-р Маркс, що був більш отвертий, заявив, не згадуючи ні одним словом про злуку, що в Німеччині осягнено в останніх роках неодно, на що не було надії, хоч з другого боку дечого, що було таке легке до осягнення, не здобуто. Німецький нарід має до поборення богато трудностей. „Але між нашими народами, між нашою приязню, нема й тіни чогонебудь, що нас ріжнилоб. Бо спільна є наша мова, спільна наша культура, спільний також наш життєвий шлях, яким ми мемо йти“.

В оцих словах вичерпується усе, що в часі віденських відвідин сказано про справу злуки. Небогато того, але й це вже не подобалося представникам антантської преси у Відні, як це видно з їх коментарів до промови д-ра Маркса. Одначе богато важніша для справи злуки, як офіціяльні енунціяції й заяви державних мужів Австрії і Німеччини, є спільна праця німецько-австрійської комісії, зложеної з парляментаристів обох держав, для устійнення одного спільного загально-німецького карного кодексу. Це вперше від 1848 р. зібралася у Відні парляментарна комісія обох держав для вирішення справи, що в однаковій мірі дотичить їх законодавства.

Отже удностайнення спільного карного кодексу — це перший крок в напрямі практичної реалізації зединення Австрії з Німеччиною.

Якнебудь до повного переведення в діло злуки Австрії з Німеччиною ще далеко, то непохитна воля й рішуче змагання цілого німецького народу в цій справі мусить хвилю злуки приспішити. Теперішні відвідини німецьких політиків і парляментаристів у Відні, а зокрема спільна німецько-австрійська праця в напрямі кодифікації загально-німецького законодавства — це важний етап на шляху до здійснення обєднання Австрії з Німеччиною в одну могутню державу.

Передвиборчі ластівки.

Польські виборчі бльоки і групи. — Замішання між консерватистами. — „Пяст“ і Х-Д. — Натиск уряду через припинення субвенцій. — Конспірація ендеків. — Бльок національних меншостей в жидівських інформаціях. — Обсерваційне становище УНДО-ня.

Вступно-підготовча акція розвивається на цілій лінії. Політичні партії, одні в супроводі крикливого газетного джесбенду, а другі тихо і таємно та без гомону відбувають конференції і наради, намічуючи плян виборчої кампанії та оглядаючись за союзниками.

Найбільшу активність проявляють пепесівці. В своїй пресі вони вже давно перевели підготовчу акцію, розвинули свою програму та розглянули відношення до всіх суспільно-політичних питань — за винятком національного питання, яке втратило свою гостроту для пепесівців з хвилею, коли редакцію „Роботника“ обняв М. Недзялковський, а другий спеціяліст по національній квестії — Т. Голувко — зробив на ньому карієру, засівши на стільці начальника східного відділу в міністерстві закорд. справ. Пепесівці постановили йти до виборів лівим бльоком, в якого склад крім них має ввійти „Визволене“ й соціялісти нац. меншостей. Переговори з „Визволенем“ кінчаються з додатнім вислідом. Зате порозуміння з меншостевими соціялістами зупинилося на мертвій точці.

Другий бльок демократичного покрою мають творити урядові партії і групи: Партія Праці, направяки і НПР-лівиця можливо на спілку з консерватистами. Щонайменше в тому напрямку мають впливати урядові чинники. Та справа участи консерватистів поки-що находиться під знаком запиту. Сьогодні (в пятницю 18. ц. м.) відбувається у Варшаві зїзд усіх консервативних груп, присвячений виборам. По поголоскам чинники, зближені до уряду, обіцюють консерватистам 80(?!) мандатів, якщо вони підуть до виборів у бльоку з урядовими групами. В цій справі істнують серед консерватистів розбіжні думки. Консервативна правиця заявляється за самостійною виборчою акцією консерватистів, виленські консерватисти схиляються до бльоку з Партією Праці (бартелівцями) і направяками. Християнсько-народові (дубановичівці) ще не вияснили свого становища. На всякий випадок консерватисти намітили вже й деяких своїх кандидатів на Конгресівку, Зах. Галичину, Виленщину і Волинь.

По середині між цими двома бльоками стоїть Хлопське Стронництво (брилівці), якого ініціятива в справі створення великого польського демократичного бльоку розбилася об негативне становище „Визволеня“ і пепесівців. Маючи до вибору між лівим бльоком на чолі з пепесівцями і урядовим з Партією Праці і направяками, Хлопське Стронництво мабуть приєднається до першого.

Дрібні польські групи, як католицько-людова партія Матакевича і пястівські сецесіоністи під проводом сен. Бойка виявляють схильність приєднатися до урядового бльоку.

„Пяст“ ще не вирішив напрямних своєї виборчої кампанії. Після спроб розвалити його при допомозі сен. Бойка, а радше спричинити вирвання керми партії з рук Вітоса та усунення його з політичної арени, Вітос перейшов до активности. На неділю скликано до Варшави засідання головної управи „Пяста“, на якому мається вирішити відношення до уряду і встановити напрямні виборчої кампанії.

У міжчасі „Пяст“ попав у важкі тарапати під фінансовим оглядом. „Малопольське Товариство рільниче“, домена пястівців утратило кредити і субвенції. Уряд закинув йому ведення політичної акції в користь „Пяста“, що ставиться негативно до уряду. Спинивши кредити і субвенції, уряд тимсамим зробив натиск на це товариство в напрямі зміни управи, себто вирвання цього товариства з рук пястівців.

Аналогічну пресію виконав уряд і на варшавське Центральне Товариство Рільниче, опановане ендеками. Це товариство одержувало рік-річно від уряду допомогу круглo в сумі одного міліона золотих. На днях мін. Незабитовський відкликав субвенції для Ц. Т. Р., закидуючи йому, що переступає рямки своєї діяльности і займається політичною акцією. З того приводу в реакційно-шовіністичній пресі („Газета Поранна Варшавска“, „Варшавянка“ і ін.) знявся великий галас і демент. Стримуючи субсидії, уряд змірає до зміни управляючих органів цього товариства, себ-то до вирвання його з рук нар. демократії й її союзників, щоби таким чином підірвати фінансову базу цеї групи на час виборів. Однак управляюча рада не приняла згодженої резиґнації членів управи Ц. Т. Р., висловила їм довіря і доручила далі вести агенди. Таким чином конфлікт між урядом і шовіністичною правицею набрав іще гостріших форм. Та все таки крок уряду є важким ударом в економічну базу ендеції і споріднених з нею груп.

Християнська демократія вагається між урядом і його завзятими опонентами. Головна управа цеї партії радитиме аж 27. ц. м. над виборчою тактикою цеї партії. Про підготовчу акцію („Зайонцк-у Люд.-Народового“) назагал глухо. На стовпці преси попадають тільки відірвані вістки про виборчі заходи льокальних ендецьких менерів. І так на варшавському терені на чоло виборчих керманичів вибивається проф. Рибарський (один з редакторів „Газ. Пор. Варш.“), в Познанщині проявляють активність під тим оглядом марш. сенату Тромпчинський і пос. Марвег. На перший плян вибивається тенденція реституувати виборчу вісімку, як не християнсько-народовими (шовіністичними консерватистами), то щонайменше з християнською демократією і НПР-правицею. Але ця, ще до недавна диктаторська партія здебільшого проводить свою акцію конспіративно.

Так само нічого невідомо про становище соціяльної лівиці: комуністів і їх відгалужень на терені села.

увага польської преси, всіх її напрямків, зосереджена біля бльоку непольських народів. На канві поголосок, зроджених серед жидівських публіцистів, зявляються в польській пресі всякі комбінації.

Варшавський жидівський „Момент“ подає, що між непольськими народами прийшло вже до порозуміння в справі створення виборчого бльоку. Остаточне завершення виборчої умови має наступити в днях 17.—19. ц. м. на скликаній в тій цілі конференції до Варшави. До того часу має дійти до порозуміння між партіями в лоні поодиноких народів. Німці, українці і білоруси — по інформаціям „Моменту“ — вже сконсолідувалися і заявили готовість сфіналізувати бльок. Гірше представляється справа між жидами. Досі порозумілися тільки сіоністи на терені Конгресівки, а з іншими групами ведуться відірвані розмови.

Дещо інакше освітлює цю справу сіоністичний „Гайнт“ (в противенстві до „Моменту“). Розмови між жидівськими групами доходять до кінця. В бльоку найдуться всі національно-жидівські партії. Цей жидівський бльок буде складовою частиною великого бльоку нац. меншостей. Не ввійде до нього ортодоксійно-асиміляторська „Аґуда“, яка в справі виборів веде переговори з польськими партіями. Та вони не дали позитивних вислідів. Зогляду на те „Аґуда“ звернулася до німецького клюбу, заявляючи готовість увійти до виборчого бльоку нац. меншостей. Хиткість „Аґуди“ викликала невдоволення ортодоксійних мас. Сподіваються, що зогляду на такий оборот справи буде створений безпартійний союз релігійних жидів, який вступить до національно-жидівського бльоку, а через нього і до бльоку нац. меншостей.

Стільки подають жидівські інформації. Без сумніву, виборчий бльок непольських народів є сіллю в оці польських чинників. Доказом цього є хуліганський напад на ініціятора й організатора цього бльоку пос. Ізаака Ґрінбавма.

Та всетаки відомости польської

і жидівської преси в значній мірі випереджують комбінації, які можуть бути в сфері можливостей, але не в сфері довершених фактів. Годиться зазначити, що українські партії ще не намітили подрібної виборчої тактики. Українське Нац.-Демокр. Обєднання на засіданні Центр. Комітету в дні 12. ц. м. тільки в загальному розмірі означило своє відношення до виборів, постановляючи взяти в них участь та змагати в першу чергу до створення національно-українського виборчого фронту. Справа виборчого бльоку всіх непольських народів є в сфері обсервації і в такому характері беруть участь представники Обєднання у варшавській конференції.

Варшавські зазіхання і „кресові“ маняки.

Ще в справі ліквідації Тимч. Самоврядного Виділу.

Справа ліквідації Тимч. Самовр. Виділу не тратить своєї актуальности в урядових сферах. Недавно побували у Варшаві члени-номінати Т. С. В. під проводом сен. Кендзьора, щоби звернути увагу урядових чинників на недопустимість ліквідації зогляду на недостачу правної основи. Делеґація Т. С. В. не могла добитися авдієнції у віцепреміера проф. Бартеля, який серед навалу праці не може уділити нічого делеґатам зі свого скупого часу. Так само пізніші заходи щодо авдієнції у віцепреміера не дали ніяких наслідків. Делеґацію приняв тільки міністр внутр. справ ген. Складковський. Вислухавши вичерпуючих арґументів делеґатів, заявив він по ґенеральськи, що мусів би мати молодечий ум, щоби все представлене обняти. Зрештою, зайвим було би багато балакати, бо проект про ліквідацію Тимч. Самовр. Виділу підготовляється.

Як бачимо „санаційна" Варшава постановила за всяку ціну зліквідувати останки галицької автономії, щоби причіпити нашу країну до централістичного воза „зеленої" бюрократії. Бажаючи здійснити свою задушевну мрію, „санаційна" Варшава вибрала для того дуже підходячий момент, калькулюючи, що в часі виборчого напруження ніхто не зверне увагу на таку дрібничку і не буде побиватися за номінованим Т. С. В. Без сумніву, є це зручний централістичний маневр.

Однак ліквідація останків галицької автономії найшла широкий відгомін в галицькому громадянстві. Українці і жиди заняли неґативне становище до намíреного безправного акту. Вкінці забрало голос в цій справі і „Слово Польске", але із зовсім іншої точки погляду.

„Поверховно судячи, — пише воно, — здавалося би, що коли щось не подобається національним меншостям (себ-то українцям і жидам! — Ред.), що дуже часто під оглядом державним виявляють відосередні змагання, то справа мусить бути корисне для інтересів національної держави. В тому випадку такий осуд був би помилковий. Самоврядних змагань в громадянстві не дасться здавити. На випадок знесення Самовр. Виділу постуляти створення самоврядування будуть ще сильніші. А у воєвідських соймиках і їх виділах представництво національних меншостей буде без порівнання сильніше, як у теперішньому Самовр. Виділі, який з точки погляду польського національного інтересу є найкращою формою самоврядування, чи — як хто волить — найкращим його суроґатом".

Як бачимо, то вшехполяки лякаються, що ліквідація Т. С. В. є лише перехідним етапом до створення в Галичині самоврядування вищого ступня по лінії закону з 26. вересня 1922 р. Тому вшехполякерія бажалаб втримати теперішній Самовр. Виділ — „найкращу форму самоврядування".

Очевидно, зайвим було би вдаватися в балачки з шовіністичними маняками. Коли ми звертаємося проти зазіхань варшавської бюрократії, то не тому, що ми бажалиб втримати „найкращий суроґат самоврядування", тільки тому, що не хочемо, щоби майно галицького населення втопилося в централістичному череві. Доки істнує Т. С. В., доти вдасться хоч дещо зберігти з краєвого майна до часу реституції чи створення у нас самоврядування вищого ступня.

Радянська Україна

Врочисті закладини Дніпрельстану.

До програми святкування 10-их роковин жовтня на Україні вставили також урочисті закладини Дніпрельстану, тобто вмурування угольного каменя у фундамент великої електростанції біля Кічкасу над Дніпром. Святкування закладин відбулося 9. листопада п. р. при співучасти великого числа робітників, делеґацій та офіціяльних партійних і урядових представництв. Харківський уряд репрезентували: Петровський, Чубар, Шліхтер, Затонський, Берзін і Скрипник; партію крім повищих ще й ґенеральний секретар КП(б)У Каганович: Всеукр. Раду проф. спілок Радченко; а управу Дніпрельстану: Квірінґ і інжинірі Вінтер, Роттерт, Веденєєв та Вікторов. Телеграфічні привіти наспіли від Рикова, Енукідзе, Томського, Кржижановського та інших. Був на святі і закордонний гість, а саме член німецької компартії і секретар союзу червоних фронтовиків у Німеччині Леов Віллі. Він виголосив навіть привітальну промову. Промовляли на святі Петровський, Каганович, Чубар, Радченко, Затонський і Квірінг. Зміст промов одномантний. Ціле свято завершилося актом вмурування величезного камінного бльоку, до якого прикріплена мідяна плита з відповідним написом, у фундамент електростації.

Обмеження кари смерти і амнестія з нагоди 10-их роковин жовтня, але не для політичних.

Вже в маніфесті Центрального Виконавчого Комітету Рад цілого СРСР з дня 15. жовтня ц. р. було заповіджене частинне скасування кари смерти і частинна амнестія для карних переступників і злочинців, з нагоди 10-их роковин жовтня. Дві останніх точки цього маніфесту звучали так: 9) Виключити з нинішніх кодексів Союзних Республик вживання смертної кари як соціяльного захисту в усіх справах, крім справ про державні і воєнні злочини, а також крім справ про розбій; і 10) Доручити Президії ЦВК помякшити заведені судовими присудами або в адміністративному порядку засоби соціяльного захисту, **щодо всіх засуджених за винятком активних членів політичних партій,** що ставлять своєю метою знищити радянський лад, злісних розтратників і хабарників. Про припоровлення першої з наведених точок до карного кодексу і судової процедури на Україні читаємо в „Вістях" з 10. листопаду ц. р. ось що: „Виконуючи директиви маніфесту Союзного ЦВК про вилучення із карних кодексів союзних республик пристосування смертної кари, як міри соціяльної охорони по всіх справах, крім справ по злочинах державних, воєнних і збройного нападу, ВУЦВК і Рада Народніх Комісарів ухвалили виключити розстріл як міру соціяльної охорони із санкцій: 67, 69, 70, 77 і 88 ст. ст. карного кодексу України, що відносяться до злочинів проти порядку управління; 98, 100, 102, 104 і 105 ст. ст. розділу III., що говорять про службові злочини, а також із санкції 120 ст. V. розділу про господарські злочини. За всякого роду аґітацію і пропаґанду, що уявляють собою заклик до злочинів, передбачених 57-59 і 61-66 статтей карного кодексу (ст. 67) на далі каратиметься позбавленням волі на термін не менше 6-ти місяців. А за тіж злочини, звязані з використанням релігійних забобонів мас, або коли вони відбувалися підчас війни, карається позбавленням волі на термін не менше одного року. Крім того розстрілу не буде припоровлюватись до присуджених: 1) за заклик до відмовлювання від податків, за відмову виконувати ріжні повинности тощо, в тому випадку, коли цього доконувано в часі війни, або коли при цій аґітації використовувано релігійні забобони мас; 2) за опір окремих громадян представникам влади, звязаний з заподіянням цим представникам влади тяжких ушкоджень на тілі або навіть убивства; 3) за хуліганство, за бешкети навіть, коли вони звязані із вбивством або зі зґвалтуванням; 4) за незаконне звільнення спід варти арештованого чи за допомогу арештованому втікти, навіть, коли це все звязане з насильством над вартою; 5) за самовільне повернення особи засланої судом за межі СРСР; 6) за перевищення влади у випадку особливо важких наслідків для потерпівшого; 7) за надужиття владою, що спричинило важкі наслідки; 8) за внесення неправосудних присудів; 9) за привласнення і розтрату; 10) за тяжкі форми хабарництва; 11) за злочини, звязані з нарушенням зобовязань у справі достави річей постачання для червоної армії та фльоти".

Постановою Президії ЦВК-ту СРСР з дня 2. листопада ц. р. справа амнестії унормована ось як: всім засудженим на кару смерти через розстріл (крім політичних переступників), вироки яких ще не виконані, заміняється кару смерти десятилітньою тюрмою та конфіскатою майна; всіх засуджених на 6-тимісячну тюрму випускається негайно на волю, коли вони тепер кару відбувають, колиж їх ще не відбували, то їх від неї звільняється: всіх трудящих засуджених на довші речинці тюрми звільняється від кари тюрми й додаткових кар, якщо вони засуджені перший раз і якщо відбули половину тюремної кари, а ті, що половини тюрми не відбули вийдуть на волю, коли ту половину відсидять; полекші наведені в тому розділі постанови не відносяться до активних членів політичних партій, що ставлять собі за ціль знищення радянського ладу; звільняється на основі амнестії всіх трудящих, засуджених вироками судів, або адміністративних органів за контрреволюційну діяльність з часів громадянської війни до 1. січня 1922 р. Всі незакінчені такого роду справи припиняються.

Окремі постанови в амнестійному розпорядку відносяться до всіх засуджених органами обєднаного Державного Політичного Управління. В тій справі читаємо у амнестійному декреті таке: Щодо осіб, засуджених органами ДПУ (чека), то крім осіб, вилучених згідно зі статею 10. маніфесту (політичних переступників) із даної амнестії, приняти дальше припоровлювання визначених для них мір соціяльного захисту, після відбуття двох третин установленого для них призначенням Обєднаного Державного Політичного Управління речинця. Осіб-же, засуджених органами ДПУ за державні зло-

---

ВОЛОДИМИР РИНЯВЕЦЬ,
свящ.-емерит. 3)

Щавниця й околиця.

(Спомини 73-літнього.)

Населення в Явірках і його характеристика. — Стара народня ноша. — Привязання до своєї церкви. — З чого жило колись населення Щавниці й його околиці.

По такім малім екскурсі перейдім до нашої теми. Зачну від населення парохії Явірки.

Часто пишеться і говориться у нас про лемківську бесіду. В парохії Явірки люди говорять по правді не по лемківськи. Є це якась мішанина українського, словацького й польського. Примíром: дорога називається в Явірках дриґа; вівця — увца; снідання — фриштик і т. д. Таких слів на Лемківщині я не чув, хоча зійшов у молодому віці велику її частину.

Нарід у Явірках був надзвичайно привязаний до своєї церкви і до священика. На жаль, любив дуже горівку, по тамошньому: палюнку. Нарід дотепний, не дуже темний і доволі підприємчивий. До бійки, і то в коршмі, дуже схильний, а бійка йшла нераз й на ножі. Нарід працьовитий і добре відживлений. На доказ цеї характеристики тамошнього населення я дещо наведу.

Парохія Явірки, хоча до неї належать три села, а саме Явірки, Біла-вода і Чорнавода, має тільки одну, велику, муровану церкву на початку села Явірок. Церква стоїть на горбку, а біля неї приходство. Ніякого іншого будинку близько нема. За мого пок. батька правилася літом утреня в год. 7-ій. По утрені йшли люди додому. В год. 11-ій зачиналася Служба Божа, а це тому так пізно, щоби люди з Біловоди і Чорноводи могли прийти на час до церкви. Весь майже нарід поголовно йшов до церкви. Памятаю добре, що мущини мали волосся довге, вимащене маслом або смальцем і були в білих гуньках з білого домашнього сукна, що сягали майже до колін; ходили в так званих „холошнях", себто сподних, також з білого домашнього сукна й обуті були по найбільшій части в ходаки. Босого в церкві не можна було побачити. Жінки були в спідницях з полотна домашнього виробу, пофарбованих (фарбували полотно в Кросценку над Дунайцем), а на раменах мали прегарні білі плахти, спеціяльно зложені, також з домашнього полотна. Жінки рівнож обуті. Дівчата несли до церкви в руках чоботи з делікатної чорної, жовтої або червоної скіри і щойно під муром, що окуржав церкву, обувалися, а вийшовши з церкви, знова здіймали ті чоботи і додому несли їх знову в руках. Робили це тому, щоб тих святочних чобіт не здерти по камінню. Ці чоботи, що їх уживали тільки до церкви на неділі і свята, як також і молитвослови, купували на Угорщині. Більша частина людей ішла до церкви з молитвословами в руках. Церква була обширна, але все повна була людей. В середині церкви стояли дівчата напереді, в лавках по одній стороні ґаздині, по другій ґазди, а позаду і на хорах парібки. Ціла церква співала. В будні дні люди вступали теж до церкви, як ішли в поле. Жида в селі не було. Коршми тримали тоді ґазди (коршем було мабуть дві).

Дивно може виглядати, що люди в тім часі, коли ще шкіл було так мало, ходили до церкви з молитвословами. Був у селі дяко-учитель і батьки охотно, без примусу, посилали свої діти до школи. Примірів пошанування і привязання народу до священика міг би я навести дуже багато. Але боюся, що мій спомин буде і так за довгий.

Цікава річ, що селяни завсіди самі арендували громадське полювання, з якого мали гарний дохід. Двір гр. Стадніцького з Навойови (в Шляхтовій була тільки лісничівка) позволяв їм полювати в двірських лісах, але тільки на хижу звірину, як вовки, куни, на іншу звірину (як серна) — ні. При Йорданському водосвяттю на ріці стрільці занурювали свої стрільби у воду. Видно з цього їх тверду віру. Пастухи виробляли в тих часах з коріння прекрасні кошики, то менші то більші, ґазди робили з дерева гарні пудла на капелюхи й інші жіночі річи. Як кошики, так і пудла скуповували ґазди, що мали коні (богато мало тільки воли) і везли все те до Кракова, де з зарібком продавали. Кіньми їздили рівнож на зарібки підчас сезону до Щавниці, де возили гостей від одного закладу до другого, то знову до Дунайця, Чорштину, Червоного Кляштора, Кросценка; заробляли денно 3, 4 і 5 ринських. Пізніше щавничани заборонили їм це, аби їм не відбирали зарібку. Тоді ще залізниці до Нового Санча і Старого Санча не було. Треба було їхати до залізниці або до Тарнова або до Бохні. А що до Тарнова треба було їхати майже пів дороги приватною дорогою, а не гостинцем, а до Бохні самим гостинцем, то гості зі Щавниці майже всі їхали до Бохні. Явірчани наймались радо на ті фірманки. В Бохні купували вони цілими брилами камяну сіль і її опісля продавали в селі людям на фунти. До Старого Санча ходили по вовну, звану „кушнірку", бо її купували від кушнірів; дома виробляли з неї сукно, яке опісля продавали на ярмарках. В тому часі скрізь уживано ще глиняних горшків до варення. Явірчани-біловоджани, обробивши на весну свої поля, вибиралися ще й у світ на дротярку. З такої дротярки присилали гарні гроші, найчастіше на руки мого батька, звичайно по 60, 70, а навіть по 100 ринських. Взагалі був це нарід дуже підприємчивий.

(Докінчення буде.)

чене і збройний розбій, звільнити після відбуття трьох четвертин установленого вироком речинця.

Далі читаємо в декреті ще про такі полекші як „зняття з особливого обліку всіх колишніх офіцерів і військових урядовців білих армій"; звільнення від примусових робіт всіх засуджених в адміністративному або судовому порядку; звільнення від грошових кар до висоти 100 карб. включно; припинення всіх справ, що находяться у стадії слідства за злочини, щодо яких передбачена кара 6-ти місяців тюрми, або 6-ти місяців примусових робіт; скасування усіх умовних засудів. Ось і всі точки амнестійної постанови Центрального Комітету СРСР, що мають своє приноровлення і на Україні.

Всі українські діти до української школи! Хто минає свою рідну школу і посилає дитину до чужої школи, — той ворог своєї дитини і української нації!

КН. КАРЛО ВЕРТАЄ ДО РУМУНІЇ?

Букарешт, 17. листопада 1927.

Після звільнення Мануілеску през. ради мін. Братіяну вислав до Парижа проф. Мугура, який має переговорювати з кн. Карлом. Мугура має предложити кн. Карлові умовини прем. Братіяну, на основі яких кн. Карло міг би вернути до Румунії. Проф. Мугура думає, що кн. Карло, який тепер є у Дінант, вернеться до Румунії. Кн. Карла, після повороту до Румунії, покличуть мабуть до регенційної ради.

СТАЛІН ВИСИЛАЄ ОПОЗИЦІОНІСТІВ НА СИБІР.

Варшава, 17. листопада 1927.

Большевицька преса подає, що Раковський в найближчому часі буде засланий на Сибір, а Троцький на Кавказ до Сухуму, де вже був двічи примусово. Зіновєв і Каменєв будуть заслані у прикордонну смугу рос. Азії. Є чутки, що Радек, якому Сталін визначив Сибір на примусове заслання, скрився. Його шукають. Сталін недавно погрожував, що зашле Троцького на Соловецькі острови.

Уряд рад. України зажадав телеграфічно від центр. уряду в Москві, щоби Раковського негайно усунено з компартії. Жадання це умотивоване подіями, спричиненими побутом Р-го на Україні. На жовтневім святі у Харкові Раковському не позволили промовляти на засіданнях парт. організацій. Також у Катеринославі не допустили Р-го до голосу. Опісля Раковський виїхав на Запоріжжа, де меншевики і соц. революціонери приймали його радісно.

ПІСЛЯ НАПАДУ НА ПОС. ҐРІНБАВМА.

Варшава, 17. листопада 1927.

„АВС" подає, що пос. Ґрінбавм підозріває, що напад на нього зорганізувала польська організація оборони батьківщини і віри. Слідство досі нічого не викрило.

Біржа.

Гроші.

Долар 8·87·00—8·87·50, канадійський долар 8·85·00—8·86·00, корони чеські 0·26·00—0·26·50, австрійський шілінг 1·25·00—1·26·00, рум. лея 0·05·50—0·05·75, французький франк 0·34·50—0·35·00, швайцарський франк 1·71·00—1·71·50, англійський фунт 43·30—43·70, німецька марка 2.11·95, данціґський ґульден 1·72·99, червінець 30·30—31·20.

Золото: 20 кор. 36·40—36·80, 20 франків 34·00—34·50, 20 марок нім. 42·40—42·80, 10 рублів рос. 46·60—47·10.

Срібло: кор. австр 0·66·00—0·67·50, 5 кор. австр. 3·48—3·52, фльорен австр. 1·74—1·78, рублі рос. 2·88—2·92, копійки за рубель 1·44—1·46.

Збіжжя.

Пшениця двірська 46·25—47·25, пшениця селянська 44·50—45·50, жито 37—38·50, ячмінь бровар. 38·00—40·00, ячмінь на мливо 33·50—35·50, ячмінь пастівний 31·00—32·00, овес 34·50—35·50, кукурудза румунська 31·50—32·00, барабоці рафовані 6·50 7·25, фасоля біла 45—55, фасоля колірова 40·00—50·00, горох вікторія 60—66, горох польовий 40—50, бобик 34·50—35·50, сіно 7·50—8·50, солома 4·25—4·75, гречка 36·25—37·25, льон 63·00—66·00, ріпак озимий 61·50—62·00, мука пшенична 40-прц. 81·82—82·00, мука пшенична 50-прц. 76·00—76·50, мука житня 65-прц. 59·00 грисік кукурудз. 52—53, мука кукур. 34·75—35·75, отруби житні 24·25 25·25, отруби пшеничні 24·25—25·25, крупи гречані 73·00—74·00, пшоно 71·25—75·25, крупи ячмінні 62—66, конюшина червона 270—300, мак синій 115—125, мак синій 170—180, мішки ютові, нові 1·70, мішки уживані 1·50—1·60.

НОВИНКИ.

— **Для вшанування О. Кобилянської.** „Т-во письменників і журналістів ім. І. Франка" у Львові пригадує всім своїм членам, що в неділю, 20-го ц. м. скликає святочне зібрання при співучасти запрошених гостей в г. 7. веч. в окремій салі Краківського готелю (Бернардинська пл.) Всі робітники пера, що не дістали запрошень можуть зголоситись до секретаря Т-ва І. Квасниці, Руська ч. 3, І. п. редакція „Світ".

— **Пригадка.** В імені артистів нашого театру звертаємось ще раз із проханням до львівського громадянства дати захист у своїй хаті кільком артистам, які не в силі із своєї скромної плати оплачувати готелю. Артисти хотять за приміщення заплатити.

— **Надія є матірю... наївних.** Три дні жили громадяни польської республики гарною ілюзією. Оплати за пашпорти скасовані! При найблищій відпустці, позичці або малій спадщині по добрій тітці їдемо в світ! За таєм, у фотелях, люди простягали ноги на килимі і мріяли. Шукали в своїй уяві краю, де нема землетрусу і де валюта не видержує суперництва з „золотим". Вибирались на вакації. Пашпорт тільки 25 зол.! Нарешті! На другий день добра звістка трохи попсувалася. Не 25 — казав півофіціяльний голос — а від 25 до 125 зол. „Но, нехай буде і 125. Всеж таки це не 500". Нині П. А. Т. — всезнайко, що приносить такі гарні звістки є вже уповноважений створдити, що „інформації подані пресою останніми днями про знижку оплат за закордонні пашпорти є неточні і не відповідають дійсности..." Ах, ця дійсність! І не могла телеграфічна агенція заждати з таким спростуванням бодай до пріма апріліс!

— **„Лісовик".** В околиці Зборова жив у лісах кілька місяців вязень-утікач Ілько Кміт, засуджений на 8 літ за грабіж. Він утік із карного заведення в Дрогобичі, „роздобув" рушницю в лісі, здерши її з плечей якогось побережника і годувався тим, що уполював. Але що затужив за ріднею і своєю любкою, почав заходити в село і там поліція вистежила його. Дві годині боронився він, відстрілюючись, згодом піддався, признався до вбитої звірини і станув знову перед судом, який причинив йому ще рік до попередньої кари.

— **Не хотять дітей.** На протязі одного дня найдено у Львові двоє підкинених дітей: одно 3-тижневе на вул. Алембеків, друге в заведенні для немовлят, де мати, зайнята там, воліла лишити свою дитину, а сама втекти.

— **Бандитизм.** У добромильськім повіті піймали ватагу опришків, що нападали на спокійних громадян, грабили і вбивали. Ватага складена із 7 членів: двох Шереметів, Мазурчика, двох Борків, Баніцького та Чорненького. Найшли при них запас зброї. Один признався до вбивства. — На товарний поїзд, що виїхав із Підзамча в напрямку Тернополя напали 3 бандити зараз за клепарівським мостом, а обезсиливши кондуктора, скинули більшу скількість камінного вугля і втікли.

— **Рекорди.** Америк. тов. воздухоплавства визначило останній рекорд висоти для бальонів, здобутий капітаном Греем: 42.470 стіп. — Воєнна виграна Англії виглядає в цифрах так: Англія має діставати від своїх довжників річно 22 мілфунт., а має платити Спол. Державам 38 міл. До цього треба додати, що замісць 22 міл. дістала вона за минулий рік тільки 8.200.000 фунт. — Шаляпін дістав пропозицію від фільмового короля Ґріфіта відограти ролю у фільмі „Пісня старої Еспанії" за міліон дол.! — Англ. м-ство внутр. справ подає таку цікаву статистику: за місяць жовтень украли в Льондоні 1065 авт і мотоциклетов. — 90 літ тому селянин Брандт із Ґосрштавфена, в Ґановері, вимігрував до голяндської Індії, зробив там великанський маєток як власник плантацій. Помер він 80 літ тому. Тепер 500 родин з півд. Саксонії має претенсії до його спадщини вартости 1900 міл. зол. марок. На цю суму має апетит 2500 осіб, що вважають себе своякими Брандта. Всі вони, коли хотять добувати своїх прав мусять спершу прийняти голяндське підданство.

— **Чудасії.** Фашистівський префект Кієтто заборонив у всій своїй провінції танцювати чарльстона і блек-боттем. У наказі він заявляє, що „ці танці суперечні з фашистівськими поглядами на естетику та мораль". Чи тільки фашистівським? — У „Красной Звезде" з 4-го п. м. вичитуємо, що в СРСР є ще до нині люди, які вірять, що там управляє цар. Один з новобранців червоної армії в Севастополі так відповідав підчас бранки на запити: „У кого служите? Як прізвище вашого господаря?" „А кто-же його знає!" „Яку дістаєте плату?" „Дають хліб і фасолю, а на одіж 18 рубл. у рік. Ось і все". „Хто-же управляє вашим краєм? Яка у вас влада, цар чи хто інший?" „Може цар, може хто ін., ми не знаєм". Військова комісія почала сумніватись, чи не має до діла з божевільним. Дали його до обсервації психіятрів; вони заявили, що він — зовсім нормальний.

— **Старосвітська республика.** Недавно в звязку із спробою нової катальонської змови, суд республики Андори судив учителя Армэнжель як аґента змовників. Він був невдоволений присудом і обвинуватив суд, за те, що суд нарушив андорські закони. Маленька гірська республика з 6000 мешканцями у мальовничій кітловині Східних Піренеїв дістала першу конституцію ще в 815 р. від Людовика Побожного і з цього часу є невтральною країною під покровом Франції та Урґельського епископа в Еспанії. Франц. президент і згаданий епископ мають титули князів Андори і кожний визначує свого делеґата „вікарія", що завідує судовими справами при допомозі суддів. Проти суддів протестують перед вікарієм, а над вікарієм істнує ще касаційний суд у Парижі та епископська колеґія в Урґелі. Тепер цю старовинну процедуру приноровлять у справі Армaнжеля.

— **Дотепна пропаґанда.** Комуністичний паризький денник „Лїманіте" розіслав обіжник до робітників, моряків і жовнірів, щоби вони протестували проти наклепів на Радянську Росію і посилали ці протести на адресу редакції. Щоби обіжник дійшов на адреси певніше і не викликав підозріння, всі листи вкинули комуністи в парляменті до почтової скриньки, де на марках прибивають печатку „Парлямент" із державним прапором. Але листи випадково застряли в скриньці.

— **До південного бігуна.** Норвеґія приготовляє нову виправу до бігуна. Але не до північного, тільки до південного. Її мета відкрити нові терени для ловлі китів і зібрати при цьому нові дані з географії та зоольоґії. Фінансує виправу багач Крістензен. Корабель поїде під проводом проф. Гольтедаля і зватиметься „Норвеґія".

— **Світова всячина.** Фашистівський уряд рішив доповнити італ. національний прапор емблемою фашизму „вязкою прутиків". — Китайський уряд зірвав договір з Еспанією з 1864 р., який боронив інтереси еспанських підданих у Китаю і пропонує підписати новий на рівних взаємних правах. — Великий майстер шотляндського обряду масонської льожі підрізав собі жили в Палермо. — Польський уряд хоче почати торговельні переговори з німецьким щодо вивозу безрог, коли дістане вугіль. — Останню партію шахів виграв Капабланка, маючи тепер 3 виграні; Альохін має їх 4. — У радянськім консуляті в Шанґаю найшли в спальні консуля ранену в груди балетницю Сахнович; вона каже, що зробила це по необережности. — Скількість адвокатів в Англії росте так епідемічно, що славний університет у Кембріджі ввів цього року „нумерус клявзус": 300 вільних місць для студентів. — Рокфелер дав 2 міл. дол. на археольоґічний музей у Палестині. — На зїзді хемічних промисловців у Франкфурті сказано, що Німеччина незабаром почне виробляти штучний кавчук, який перевищить своєю якістю та дешевістю всі дотеперішні. — В Антверпені вкрали із приватної збірки Рубенса „Відрізання голови св. І. Хрестителеві". — Чарлі Чаплін виграв процес проти письменника Леба, який подав його в суд буцім-то за плаґіят його твору у фільмі. — У Ленінграді появилась дивна епідемія між дітьми звязана з болем серця та нирок.

Театри.

„Коопер. Український Театр" під дирекцією І. Стадника (вул. Шашкевича).

19-го „Зачароване коло", Л. Ридля.

Початок 7·30 вечером.

Міський великий театр:

18-го „Серед розтанцьованих суконь", веса Росса Ді Сан Секондо.

Початок 7·30 вечером.

19-го в год. 3·30 попол. „Мельник і його донька", знижені ціни.

Міський „Театр Новосці":

18-го „Король Кави", оперетка.

Початок 7·30 вечером.

Кіна.

„Палас": „У сьомім небі", продовження на загальне бажання.

„Лев": „Велич і нужда куртизани" на підставі Бальзака, з Веґенером і Ля Фаєт.

„Аполло": „Грач у шахи" (Вязень цариці Катерини).

Здоровий прояв.

В справі „Волинського Селянського Кооперативного Банку".

(Письмо до Редакції.)

На початку 1925 р. група людей в Рівному, що гуртувалась біля збитого В. Оскілка, заснувала „Волинський Селянський Кооперативний Банк". У минулих 3 роках від часу заснування Банк цей розвивався незвичайно слабо, будучи в руках політичної групи Оскілка, т. зв. У. Н. П.; наслідком чого широкі круги українського громадянства ставились до нього з резервою. Через те Банк за 3 роки свого істнування не міг набрати ширшого кооперативного значіння, не виявив організаційної діяльности, не згуртував коло себе селянства.

Ненормальне положення Банку зрозуміли нарешті керуючі органи Банку і починаючи з другої половини 1927 р. рішуче відмежувались від впливу вище згаданих політичних чинників, так, що навіть усунули з помешкання Банку канцелярію і весь партійний апарат т. зв. У. Н. П. Банк став на суто кооперативний шлях, відкриваючи для всіх українських громадян вільний доступ у члени Банку. Тим самим відразу створено умови для інтенсивного його розвитку.

Українське громадянство і його організації належно оцінили цей поворот на шлях здорової кооперативної роботи і виходячи засаду, що краще взяти в свої руки вже істнуючу кооперативну організацію, ніж творити щось нове, анемічне і таким чином розбивати сили, — рішили підтримати цю необхідну і єдину поки-що в Рівному українську економічну організацію, обєднати біля неї всі здорові й активні чинники, аби таким чином зробити Банк дійсним кооперативним осередком Рівенщини, як з боку ідейно-організаційного, так і економічного.

Одночасно доконано персональних змін в керуючих органах Банку, а саме: головою правління Банку вибрано виставленого українськими громадськими організаціями кандидата — п. Василя Сочинського, кооперативного діяча, а до Надзірної Ради делеговано покищо в ролі обсерваторів трьох представників: пп. д-ра М. Гупулика, професора української гімназії, Антона Кентржинського, заступника голови Ради „Просвіти" і проф. Івана Оболонського, голову батьківського комітету гімназії.

Як наслідок цих змін намічено вже в найближчому часі створити при Банку Комітет організації кооператив, заложити гуртівню для споживчої кооперації та зорганізувати свято кооперації в Рівному. Разом з тим в найближчому час

Банк має бути остаточно принятий у члени Ревізійного Союзу Українських Кооператив у Львові і з цею метою в днях 23. 24. жовтня п. р. інспектор Союзу п. Л. Кобилянський перевів другу ревізію Банку (перша відбулася 28—30. червня п. р.), яка ствердила значний поступ Банку, що розпочався з другої половини 1927 р.

Всі вище подані факти створили грунт для масового вписує українського громадянства в члени „Волинського Селянського Кооперативного Банку“, який сьогодні стає дійсним осередком українського економічного життя Рівенщини.

Подаючи отсі інформації до відома всього громадянства, тим самим спростовуємо подані невідповідальними чинниками до преси неправдиві відомости про заміреную нібито ліквідацію „Волинського Селянського Коопер. Банку“. Одночасно закликаємо все свідоме українське громадянство Рівенщини, всі кооперативи, читальні Т-ва „Просвіта“, всіх просвітян — негайно й масово вписуватись в члени Банку.

Ф. Пекарський,
директор української гімназії в Рівному.

В. Сочинський,
голова Правління „Вол. Сел. Коопер. Банку“

А. Кентржинський,
заступн. голови Ради „Просвіти“ в Рівному.

Памятайте, що всякі збірки на нагробник на могилі І. Франка треба посилати до Централбанку, Львів, Ринок ч. 10. І. пов. на щадничу книжечку ч. 7910.

Дописи.

ВОЛОДИМИР. (Повітовий церковно-народній зїзд Володимирщини 6. листопада 1927 р.). Гарний соняшний день. Коло г. 12 в полудне найбільша в Володимирі саля військового кіна виповнюється по береги. Прибуло 261 делегатів з повіту і крім того, до півтораста гостей. Прибули також представники цивільної влади та кореспонденти деяких українських і польських газет. Зїздом проводить інж. Кравєцький, з докладами виступає д-р Річинський, в президії займають місця Петро Каркушевський, Григор Москалюк і Микола Вітовський. У докладі про сучасний стан церковного життя української людности стверджено ненормальні внутрішні відносини в церкві — як в ділянці національних відносин, так і в церковній господарці. У зовнішніх відносинах Церкви звернено увагу на невиясненне відношення до московського патріярха та неунормоване відношення до польської держави. Принято слідуючі резолюції: 1. Організація Православної Церкви в Польщі доручена була росіянам, але девятилітній досвід виявив шкідливість цього кроку, бо Церква нині знаходиться в стані повного хаосу. Зїзд протестує проти ведення односторонньої політики в церковнім життю і домагається призначення на Волинь українців: правлячого архиепископа і двох епископів вікарних, з котрих один був би у престолі Володимирській Катедрі. Кандидатів на епископів в імени українського громадянства повинен вказати Церковний Комітет. 2. Зїзд уважає недоцільним і несправедливим комплєктування Митрополітальної Ради по призначенні. Натомісць зїзд уважає вказаним організувати Митрополітальну Раду дорогою всенародніх виборів по епархіям, в тим, щоби число членів Митрополітальної Ради пропорціонально відповідало численности вірних кожної епархії. 3. Зїзд рішучо протестує проти навязування духовенству церковною владою поширювання в народі друків приватних російських видавництв, та ще й з виразною тенденційною русифікаційною закраскою (впр. вид. „Добро“, „Свѣт истины“ та ін.) і вважає це негідним ані стану духовного взагалі, ані особливо церковної влади; зїзд взагалі протестує проти запрягання духовенства до такої однобокої русифікаційної політики. 4. З приводу намагань московського патріярха відновити свою владу над Прав. Церквою в Польщі, а з другого боку з огляду на невиразну позицію Варшавської Митрополії, яка чекає ще на якусь постанову всеросійського патріярха („Воскр. Чтеніе“ 1927, ч. 9) зїзд уважає засадничо недопустимою надалі церковну залежність від Москви, але для остаточного вирішення тої справи і взагалі впорядкування церковного життя зїзд домагається негайного скликання Краєвого Церковного Собору з представників духовенства і мірян, обраних спеціально для того духовенством і мирянами. 5. Обговоривши статут внутрішнього устрою Прав. Церкви в Польщі, опрацьований Українським Церковним Комітетом, зїзд уважає цей проект найбільше відповідним і корисним, а тому висловлює бажання якнайскорішого затвердження цього статута дотичною владою. 6. Зїзд постановив по всіх селах визначити мужів довіря, котрі держали би постійний моральний звязок з повітовими представниками Українського Церковного Комітету і передавали би на села всі необхідні вказівки. У слідуючому докладі про українізацію церкви вказано, що митрополія задумує замісць української відправи богослуження запровадити тільки українську вимову церковно-словянського тексту, а це безумовно не задовольнить української людности, а навіть викличе протест. У дискусії над цим питанням п. Сасай між іншим підкреслив, що необхідно домагатися вибору православного митрополита-українця та передачі Собору у Володимирі для української Служби Божої. В цій справі теж принято відповідні резолюції. Між іншим є й такі: Відправу богослужень по церковно-словянським текстам з українською вимовою зїзд уважає невідповідаючою домаганням народу, бо це мало поможе проти незрозумілости архаїчних словянських слів і зворотів. Натомісць зїзд вимагає відправи богослужень чистою українською мовою всюди, де тільки нарід виступив з такими домаганнями. Зїзд постановляє вислати до Св. Синоду депешу з подякою за постанову з 3. IX. 1924 р. з благословенством українізації богослужения і разом висловлює домагання сумлінного переведення тої ухвали в житті на місцях. З благочинними та іншими духовними, що йдуть проти домагань народу і всупереч синодальній постанові не погоджуються на українізацію богослуження, зїзд постановляє вести рішучу боротьбу по всіх парафіях. Крім того зїзд звертається до духовної влади, вказуючи, що такі духовники повинні бути покарані і видалені з теперішніх парафій, як невідповідні служителі церкви і сіячі смути. З огляду на переважаючу кількість українського населення на Володимирщині та на усталену більшість українців-парохіян у самому Володимирі, зїзд звертає увагу влади на необхідність відновити у Володимирському соборі відправу богослужень українською мовою для справедливого вирішення давнього спору і заспокоєння місцевих відносин. В останньому докладі про церковну господарку було виснено, що цивільне й церковне законодавство ще за царської Росії давало право парохіянам через вибраних представників мати завше нагляд за церковними прибутками і видатками та вирішувати спільно з причтом всі ці справи. А що парохіяне не використовують цього права, то самі винні, і мусять це направити. Як наприклад, вказано на те, що кремянецька консисторія розпорядженням з 1. вересня п. р. ч. 8378 стягає через благочинних окремий податок з церков і причтів на покриття видатків по організації Почаївського зїзду благочинних і ріжних приватних осіб з російських політичних організацій. В тій справі теж ухвалено відповідні резолюції.

Поможім здвигнути дім-захист для українських письменників і журналістів у Ямній. Засвідчім ділом зрозуміння важної культурної праці і виявім свою вдячність українським робітникам пера! Жертви слати на адресу: Львів, Підвалє ч. 7., Земельний Банк Гіпотечний, книжечка ч. 1141.

ТОВАРИСТВО ОХОРОНИ ВОЄННИХ МОГИЛ У ЛЬВОВІ.

Комунікат ч. 8.

Головна Рада Товариства Охорони Воєнних Могил, бажаючи скріпити звязок зі своїми філіями і подати їм основні напрямні діяльности на терені їх праці на найблищу мету, скликає на неділю дня 25. грудня ц. р. до Львова Зїзд делегатів Філії Т-ва.

Програма Зїзду така:

1) Отворення. 2) Завдання Товариства Охорони Воєнних Могил — реф. д-р І. Німчук. 3) Справа памятників в честь Поляглих — реф. ред. Лев Лепкий. 4) Дискусія над рефератами і ухвалення відповідних резолюцій. 5) Евентуалія.

На два тижні перед Зїздом делегатів нашого Т-ва Головна Рада вишле кожній філії запропоновані референтами до ухвалення на Зїзді резолюції, які філіяльні виділи матимуть змогу основно передискутувати й заняти до них відповідне становище.

На зїзд обовязана кожна філія нашого Т-ва вислати принайменше одного делегата, який повинен виказатися п вновластю виділу філії. Делегатами повинні бути вибрані по можности такі особи, які будуть одночасно представниками філій або читалень „Просвіти“ на Загальний збір Матірного Т-ва „Просвіта“ дня 26. грудня ц. р., аби могли користуватися 66 проц. залізничою знижкою при повороті зі Львова.

Крім того до участи в Зїзді запрошуються представники всіх наших центральних культурно-освітних і економічних установ а також представники духовенства, учительства, жіноцтва, інвалідів, Пласту, Лугів, Соколів і т. д.

Зїзд відбудеться в салі „Української Бесіди“ Львів, Руговського 22. Початок зїзду в год. 4-ій пополудни.

За Головну Раду Товариства Охорони Воєнних Могил.

Бр. Яків голова. *Д-р І. Німчук* секретар.

✝ Посмертні згадки

Петро Кісь, визначний селянський діяч-патріот, член Українського Нац. Дем. Обєднання, член Повітового Народнього Комітету Брідщини, упокоївся на днях в родинному селі Клекотові в молодому ще віці, бо ледви в 26-му році життя. Покійник належав до найсвідоміщих і найрухливіших селян повіту, був активним членом всіх повітових товариств, а нашій національній партії віддав на організаційному полі у Брідщині величезні прислуги. Вже коли тяжка недуга легенв безвихідно вхопила його в свої обійми, він на післане йому запрошення на довірочну партійну нараду ще відгукнувся останками сил і тремтячою рукою написав листа, в якому повідомив, що він як послушний воїн — голоситься до участи в нараді тільки духом, бо тіло за слабе вже, щоби туди прибути, але що його до останка цікавить, які рішення западуть на цій нараді, тому просив, щоби про те, що товариство урадить, його скоро повідомити. Покійник був за нашої влади членом Національної Ради а його струнка постать і річеві палкі промови у неодного залишилися на все у памяти. Брідщина і Українське Нац. Дем. Обєднання а також всі наші національні, культурні і економічні товариства втратили в особі бл. п. Петра Кіся незамінимy силу. Земля Йому пером. В. П.!

ОПОВІСТКИ.

Репертуар Нового Українського Театру під дир. П. Карабіневича:

Підволочиска:
19 XI. Майська ніч.
20. XI. Шумі Маріца.

Тернопіль:
21. XI. Шумі Маріца.

Зборів:
22. XI. Вихрест.
23. XI. Вій.
24. XI. Запорожець за Дунаєм.

До театру заангажовано артистку Вп. Сорокову. Орхестра театру побільшена до 8 осіб під управою диріґента п. Сапамая. — Режисер театру п. Сорока готве до постановки: „Катерину“, „Аскольдову Могилу“, „Ґейшу“ і „Пісні в Липах“. 6

В неділю дня 20 листопада 1927 відбудеться великий Сокільський Вечір з танцями для членів і запрошених ними гостей. Вступ виключно за поіменними запрошеннями. По запрошення належить зголошуватися в домівці С.-Б. вул. Руська 20 в суботу від год. 9—20. — *Старшина С.-Б.* 932 1-2

На „Рідну Школу“ зложили Вп. Ірена і Евген Ґашинські з Перегінська 15 зол. замісць вінця на домовину бл. п. Іларія Чапельського. Жертводавцям складає щиру подяку Головна Управа. 924а)

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

ПОКІЙ умебльований з фортепяном, віддам в піднаєм. Яримович, Голомба 11а/I. від год. 2—3. 931 1-2

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Видавничої Спілки „Діло“. Львів, Ринок ч. 10.